

Kapitel 4

Fredag. Statistik

Huset havde ganske rigtig taglejligheder, to styk. Døren til den ene stod åben, men var spærret af med et af politiets orange plastbånd, der var spændt tværs over døråbningen. Harry bøjede sine hundrede tooghalvfems centimeter ned under båndet og måtte tage et hurtigt støtteskridt, da han rejste sig på den anden side. Han stod midt i en stue med egeparket, skråtag og loftsvinduer. Der var varmt som i en sauna. Lejligheden var lille og minimalistisk indrettet, ligesom hans egen, men der hørte ligheden også op. I denne stod den sidste nye sofa fra Hilmers Hus, et sofabord fra R.O.O.M. og et lille femtentommers Philips tv i isblå, gennemsigtig plast, der matchede stereoanlægget. Harry kiggede ind gennem åbne døre til et køkken og et soveværelse. Det var alt. Og der var underligt stille. En uniformeret betjent stod med korslagte arme og vippede på hælene ved køkkendøren, mens han svedte og studerede Harry med et hævet øjenbryn. Han rystede på hovedet med et skævt smil, da Harry greb efter id-kortet.

Alle kender aben, tænkte Harry. Aben kender ingen. Han trak en hånd hen over ansigtet:

“Hvor er gerningsstedsgruppen?”

“På badeværelset,” sagde betjenten og nikkede hen mod soveværelset. “Lønn og Weber.”

“Weber? Er de nu også begyndt at kalde pensionister ind?”

Betjenten trak på skuldrene. “Industriferie.”

Harry så sig omkring.

“Okay, men se at få afspærret opgangen og porten. Folk kan vade uhindret ind og ud ad ejendommen.”

“Jamen ...”

“Hør nu efter. Det er en del af gerningsstedet. Okay?”

“Jeg er med,” begyndte betjenten med skurrende stemme, og Harry indså, at han med to sætninger havde skaffet sig en ny uven i korpset.

Køen var lang.

“Men jeg har fået klar besked ...” fortsatte betjenten.

“... på at holde vagt her,” sagde en stemme inde fra soveværelset.

Tom Waaler kom til syne i døråbningen.

Til trods for det mørke jakkesæt havde han ikke så meget som en svedperle under den tætte, mørke håmgrænse. Tom Waaler var en pæn mand. Måske ikke på en tiltrækkende måde, men i den forstand, at han havde jævne, symmetriske træk. Han var ikke så høj som Harry, men hvis man havde spurgt, ville mange sært nok hævde, at han var. Måske var det Tom Waalers ranke holdning. Eller den uanstrengte selvtillid, som gjorde, at de fleste omkring Waaler ikke alene lod sig imponere, men også følte, at trygheden smittede, at de slappede af og fandt deres naturlige plads. Indtrykket af pænhed kunne også skyldes den fysiske fremtoning, for intet jakkesæt kunne skjule de fem ugentlige træningstimer med vægte og karate.

“Og han skal blive ved med at holde vagt,” sagde Waaler. “Jeg har lige sendt en mand ned med elevatoren for at afspærre det nødvendige. Alt er under kontrol, Hole.”

Det sidste blev sagt i et tonefald så fladt, at man selv kunne vælge, om man ville opfatte det som en konstatering eller et spørgsmål. Harry hostede.

“Hvor er hun?”

“Herinde.”

Waaler anlagde en bekymret mine, idet han trådte til side for at slippe Harry forbi.

“Har du slået dig, Hole?”

Soveværelset var enkelt, men smagfuldt og romantisk indrettet. En opredt seng for én, men med plads til to, stod op ad en bærende bjælke, hvor noget, der lignede et hjerte over en trekant, var indskåret. Måske en elskers bomærke, tænkte Harry. På væggen over sengen hang tre indrammede billeder af nøgne mænd, erotikpolitisk korrekt placeret et sted mellem blød porno og fiduskunst. Ingen personlige billeder eller genstande, så vidt han kunne se.

Badeværelset lå i forlængelse af soveværelset. Det var ikke større,

end at der lige netop var plads til en vask, et toilet, en bruser uden forhæng og Camilla Loen. Hun lå på det flisebelagte gulv med ansigtet vendt mod døren, men med blikket vendt opad, mod bruseren, som om hun ventede på mere vand.

Hun var nøgen under den hvide, gennemblødte badekåbe, som var åben og lå hen over afløbet. Beate stod i døråbningen og tog billeder.

“Nogen, der har tjekket, hvor længe hun har været død?”

“Retsmedicineren er på vej,” sagde Beate. “Men rigor mortis er ikke indtrådt, og hun er ikke helt kold endnu. Jeg gætter på højst et par timer.”

“Var der ikke åbnet for bruseren, da naboen og viceværten fandt hende?”

“Jo?”

“Det varme vand kan have holdt kropstemperaturen oppe og udsat dødsstivheden.”

Harry så på uret. Kvart over seks.

“Jeg tror, vi siger, at hun døde omkring klokken fem.”

Det var Waalers stemme.

“Hvorfor det?” spurgte Harry uden at vende sig.

“Der er ingen spor, der tyder på, at liget er blevet flyttet. Vi kan altså gå ud fra, at hun blev dræbt, mens hun stod under bruseren. Som du ser, dækker kroppen og badekåben afløbet. Det var det, der skabte oversvømmelsen. Viceværten, som lukkede for bruseren, sagde, at den var skruet helt op, og jeg tjekkede vandtrykket. Det var ganske højt, når man tænker på, at det er en taglejlighed. På et så lille badeværelse kan det ikke have været mange minutter, før vandet strømmede over dørtrinnet og ind i soveværelset. Og ikke mange minutter, før vandet har fundet vej ned til underboen. Damen dernede siger, at klokken var nøjagtig tyve minutter over fem, da de opdagede lækagen.”

“Det er kun en time siden,” sagde Harry. “Og I har været her en halv time. Det virker, som om alle her har reageret usædvanligt hurtigt.”

“Ikke alle, vel?” sagde Waaler.

Harry svarede ikke.

“Jeg tænker på retsmedicineren.” Waaler smilede. “Han skulle have

været her nu.”

Beate holdt op med at fotografere og udvekslede et blik med Harry.

Waler rørte ved hendes arm.

“Ring, hvis der er noget. Jeg går ned på tredje og taler med vicevæerten.”

“Okay.”

Harry ventede, til Waler havde forladt rummet.

“Må jeg ...?” spurgte han.

Beate nikkede og trådte til side.

Harrys skosåler klaskede mod det våde gulv. Dampen havde kondenseret på alle flader og løb ned i striber. Spejlet så ud, som om det havde grædt. Harry satte sig på hug, men måtte støtte sig til væggen for ikke at miste balancen. Han trak vejret ind gennem næsen, men han mærkede kun duften af sæbe, og ingen af de andre dufte, han vidste måtte være der. Dysosmi, havde Harry læst, at det hed, i den bog han havde lånt af Aune, Drabsafdelingens psykolog. Der var enkelte lugte, hjernen slet og ret nægtede at registrere, og der stod, at denne form for delvis tab af lugtesans ofte skyldtes emotionelle traumer. Det vidste Harry nu ikke rigtigt. Han vidste bare, at han ikke kunne mærke lugten af lig.

Camilla Loen var ung. Et sted mellem syvogtyve og tredive, antog Harry. Pæn. Lidt kraftig. Huden var glat og solbrændt, men med den bleghed nedenunder, som døde så hurtigt får. Hun havde mørkt hår, som sikkert ville blive noget lysere, når det tørrede, og et lille hul i panden, som sikkert ikke ville kunne ses, når bedemanden var færdig. Ellers havde han ikke det store arbejde at udføre, kun at sminke noget, der lignede en hævelse i højre øjenhule.

Harry koncentrerede sig om det sorte, cirkelrunde hul i panden. Det var ikke meget større end hullet i en enkrone. Det hændte, at han kunne blive overrasket over, hvor små huller der kunne tage livet af et menneske. Men af og til kunne man blive snydt, fordi huden trak sig sammen igen bagefter. Harry regnede med, at projektilet i dette tilfælde var større end hullet.

“Det er uheldigt, at hun har ligget i vand,” sagde Beate. “Ellers havde vi måske fundet morderens fingeraftryk, tekstiler eller dna på hende.”

“Ja. Panden har i hvert fald ligget over vand. Og den har tydeligvis ikke fået ret meget vand fra bruseren.”

“Og?”

“Der er sort, størknet blod rundt om indgangssåret. Og krudtslam på huden fra skuddet. Måske kan det her lille hul fortælle os noget med det samme. Forstørrelsesglas?”

Uden at fjerne blikket fra Camilla Loen rakte Harry hånden ud, mærkede den solide tyngde af tysk optik og begyndte at studere området omkring skudsåret.

“Hvad kan du se?”

Beates lave stemme var lige ved hans øre. Altid lige ivrig efter at lære mere. Harry vidste, at det ikke ville vare længe, før han ikke havde mere at lære hende.

“Gråtonen i krudtslammet omkring indgangssåret tyder på et nærskud, men ikke kontaktskud,” sagde han. “Jeg vil gætte på, at skuddet kom fra en halv meters afstand.”

“Ja?”

“Asymmetrien i krudtslammet tyder på, at den, der skød, stod højere end hende og sigtede skråt nedad.”

Harry vendte forsigtigt den døde hoved. Panden var endnu ikke helt kold.

“Intet udgangssår,” sagde han. “Det styrker antagelsen om skråskud. Måske sad hun på knæ foran gerningsmanden.”

“Kan du se, hvilket slags våben der er brugt?”

Harry rystede på hovedet. “Det må retsmedicineren afgøre i samarbejde med våbeneksperterne. Men sværtningen er aftagende, og det tyder på et kortløbet våben. Altså en pistol.”

Harry flyttede systematisk blikket ned over liget, prøvede at notere sig alt, men mærkede, at alkoholens delvise bedøvelse filtrerede detaljer væk, som han kunne have haft brug for. Nej, som *de* kunne have haft brug for. Det var ikke hans sag. Da han kom til hånden, opdagede han alligevel, at noget manglede.

“Anders And,” mumlede han og bøjede sig længere ned mod den maltrakterede hånd.

Beate så uforståede på ham.

“Sådan tegner de dem i tegneserier,” sagde Harry. “Med fire fingre.”

“Jeg læser ikke tegneserier.”

Det var pegefingeren, der var fjernet. Tilbage var sorte trevler af koaguleret blod og glinsende senetråde. Selve snittet så jævnt og fint ud. Harry lagde forsigtigt en fingerspids mod det, der lyste hvidt i det rosa kød. Brudfladen på knoglen følte helt glat og lige.

“Bidetang,” sagde han. “Eller en meget skarp kniv. Er fingeren fundet?”

“Niks.”

Harry mærkede en pludselig kvalme og lukkede øjnene. Trak vejret ind og ud et par gange. Så åbnede han dem igen. Der kunne være mange grunde til, at man kappede en finger af et offer. Der var ingen grund til at begynde at tænke i de baner, han havde været lige ved.

“Måske en pengeopkræver,” sagde Beate. “De kan godt lide bide-tænger.”

“Ja, måske,” mumlede Harry, rejste sig og opdagede sine egne, hvide fodspor på det, han havde troet var rosa fliser. Beate bøjede sig ned og tog et nærbillede af den dodes ansigt.

“Hun har sandelig blødt meget.”

“Det er, fordi hendes hånd har ligget i vand,” sagde Harry. “Vand forhindrer blodet i at koagulere.”

“Alt det blod fra en eneste afskåret finger?”

“Ja. Og ved du, hvad det tyder på?”

“Nej, men jeg har på fornemmelsen, at jeg snart får det at vide.”

“Det betyder, at Camilla Loen her sandsynligvis fik skåret fingeren af, mens hjertet stadigvæk pumpede. Altså før hun blev skudt.”

Beate skar en grimasse.

“Jeg går ned og snakker med naboerne,” sagde Harry.

“Camilla boede over os, da vi flyttede ind,” sagde Vibeke Knutsen og kiggede hurtigt hen på samleveren. “Vi havde ikke så meget med

hende at gøre.”

De sad sammen med Harry i stuen på fjerde sal, lige under taglejligheden. Hvis man ikke vidste bedre, ville man have troet, at det var Harry, der boede der. Parret sad ret op og ned yderst på sofakanten, mens Harry var sunket dybt ned i en af lænestolene.

De slog Harry som et umage par. Begge var et sted i trediverne, men Anders Nygård var tynd og senet som en maratonløber. Den lyseblå skjorte var nystrøget, og kontorfrisuren kortklippet. Læberne var tynde, og kropssproget rastløst. Selv om ansigtet var åbent og drengeagtigt, næsten uskyldigt, udstrålede han askese og strengthed. Den rødhårede Vibeke Knutsen havde dybe smilehuller og en kropslig frodighed, som blev fremhævet af en tætsiddende top i leopardmønster. Og hun så ud, som om hun havde en god del levet liv bag sig. Rynkerne over læberne tydede på mange cigaretter, og smilerynkerne ved øjnene på megen morskab.

“Hvad lavede hun?” spurgte Harry.

Vibeke så på samleveren, men da han ikke svarede, tog hun ordet igen.

“Hun arbejdede så vidt jeg ved på et reklamebureau. Med design. Eller noget i den retning.”

“Noget i den retning,” sagde Harry og noterede halvinteresseret på blokken foran sig.

Det var et trick, han brugte, når han forhørte folk. Ved ikke at se på dem, slappede de mere af. Og ved at lade, som om det, de sagde, kedede ham, bestræbte de sig automatisk på at sige noget, der kunne fange hans interesse. Han burde have været journalist. Han havde indtryk af, at der var højere til loftet for journalister, der var fulde på arbejdet.

“Kæreste?”

Vibeke rystede på hovedet.

“Elskere?”

Vibeke lo nervøst og kiggede hen på sin kæreste igen.

“Vi går ikke og lytter ved dørene,” sagde Anders Nygård. “Tror du, det er en elsker, der har gjort det?”

“Jeg ved det ikke,” sagde Harry.

“Jeg har allerede forstået, at I ikke *ved* noget.”

Harry mærkede irritationen i hans stemme.

“Men vi, der bor her, vil faktisk gerne vide, om det ser ud til at være et personligt anliggende, eller om vi har en gal morder løbende rundt i nabolaget.”

“Det kan godt være, der løber en gal morder rundt i nabolaget,” sagde Harry, lagde kuglepenen fra sig og ventede.

Han så Vibeke Knutsen fare sammen i sofaen, men koncentrerede sig om Anders Nygård.

Når folk er bange, bliver de lettere vrede. Pensum første år på Politiskolen og ment som et råd for ikke at hidse bange mennesker unødvendigt op. Harry havde fundet ud af, at han havde mere nytte af det modsatte. At hidse dem op. Vrede folk sagde ofte ting, de ikke mente. Eller rettere: Ting, det ikke var meningen, de ville sige.

Anders Nygård så udtryksløst på ham.

“Men det er mere sandsynligt, at den skyldige er en kæreste,” sagde Harry. “En elsker eller en, hun har haft et forhold til, og som hun har afvist.”

“Hvorfor det?” Anders Nygård lagde en arm rundt om skulderen på Vibeke.

Det så komisk ud, fordi hans arm var så kort, og hendes skuldre så brede.

Harry strakte sig bagover i lænestolen.

“Statistik. Må jeg ryge her?”

“Vi prøver at holde det røgfrit,” sagde Anders Nygård med et tyndt smil.

Harry lagde mærke til, at Vibeke sænkede blikket, da han stak pakken tilbage i bukselommen.

“Hvad mener du med statistik?” spurgte manden. “Hvad er det, der får dig til at tro, at du kan bruge det på et enkelttilfælde som det her?”

“Godt. Før jeg svarer på dine to spørgsmål, har du så forstand på statistik, Nygård? Normalfordeling, signifikans, standardafvigelse?”

“Nej, men jeg ...”

“Fint,” afbrød Harry. “For i det her tilfælde er det ikke nødvendigt. Hundrede år med kriminalstatistik fra hele verden fortæller os nemlig én enkelt, basal ting. At det er hendes fyr, der gjorde det. Eller hvis hun ikke har en fyr: ham, der kunne tænke sig at være det. Det er svaret på dit første spørgsmål. Og på det andet.”

Anders Nygård snøftede og slap taget i Vibeke.

“Det er jo fuldkommen usagligt. Du ved jo ingenting om Camilla Loen.”

“Korrekt,” sagde Harry.

“Hvorfor siger du så det, du siger?”

“Fordi du spurgte. Og hvis du er færdig med dine spørgsmål, kan jeg måske gå videre med mine?”

Nygård så ud, som om han skulle til at sige noget, men ombestemte sig og stirrede vredt ned i bordet. Harry kunne have taget fejl, men han syntes, han så et lille smil mellem Vibekes smilehuller.

“Tror I, Camilla brugte narkotika?” spurgte Harry.

Nygårds hoved fór op. “Hvorfor skulle vi tro det?”

Harry lukkede øjnene og ventede.

“Nej,” sagde Vibeke. Hendes stemme var lav og blød. “Det tror vi ikke.”

Harry åbnede øjnene og smilede taknemligt til hende. Anders Nygård så på hende med et let forbløffet blik.

“Hendes dør var ulåst, er det ikke rigtigt?”

Anders Nygård nikkede.

“Syntes du ikke, det var underligt?” spurgte Harry.

“Ikke specielt. Hun var jo hjemme.”

“Jo ... I har en almindelig enkeltlås på jeres dør, og jeg lagde mærke til, at du ...”

Han nikkede hen mod Vibeke.

“... låste, da jeg kom ind.”

“Hun er også lidt bange af sig,” sagde Nygård og gav samleveren et klap på knæet.

“Oslo er ikke, hvad det har været,” sagde Vibeke.

Hendes blik mødtes kort med Harrys.

“Du har ret,” sagde Harry. “Og det virker, som om Camilla Loen syntes det samme. Hendes lejlighed har dobbelt sikkerhedslås og sikkerhedskæde på indersiden. Hun slår mig ikke som en kvinde, der ville gå i bad med døren ulåst.”

Nygård trak på skuldrene. “Måske dirkede vedkommende låsen op, mens hun stod under bruseren?”

Harry rystede på hovedet. “Det er kun i film, man dirker sikkerhedslåse op.”

“Måske var der allerede nogen i lejligheden sammen med hende?” sagde Vibeke.

“Hvem skulle det være?”

Harry ventede i stilhed. Da han fornemmede, at ingen af dem ville udfylde den, rejste han sig:

“I vil blive indkaldt til forhør. Foreløbig tak.”

Han vendte sig i entreen.

“Hvem af jer var det for resten, der ringede til politiet?”

“Det var mig,” sagde Vibeke. “Jeg ringede, mens Anders gik ned for at hente viceværten.”

“Før I havde fundet hende? Hvordan vidste ...”

“Der var blod i det vand, der løb ned til os.”

“Nå? Hvordan vidste du det?”

Anders Nygård sukkede overdrevent opgivende og lagde en hånd på Vibekes nakke.

“Det var rødt, ikke sandt?”

“Jo,” sagde Harry. “Men der findes andet end blod, der er rødt.”

“Det er rigtigt,” sagde Vibeke. “Og det var ikke farven.”

Anders Nygård så overrasket på hende. Hun smilede, men Harry lagde mærke til, at hun trak sig væk fra samleverens hånd.

“Jeg boede sammen med en kok, og vi drev et lille spisested sammen. Så jeg lærte et par ting om mad. Blandt andet, at blod indeholder æggehvidestof, og at hvis man hælder blod i en kasserolle med vand, der er over femogtres grader varmt, koagulerer det og bliver klumpet. Præcis som når et æg revner i kogende vand. Da Anders smagte på

klumperne i vandet og sagde, at det smagte af æg, vidste jeg, at det var blod. Og at der var sket noget alvorligt.”

Anders Nygårds mund åbnede sig halvt. Han var pludselig også blevet bleg under solbrændtheden.

“Velbekomme,” mumlede Harry og gik.